# A gyermekek érdekében álló kapcsolatok erősítése, családtörténeti

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

# fotóelemzéssel, családi legendárium

# A gyermekek érdekében álló kapcsolatok erősítése, családtörténeti fotóelemzéssel, családi legendárium

**OKTATÓI SEGÉDANYAG**


**Szerzők**

**Dr. Pornói Imre**

**Szakmai lektor**

**Név**



**EFOP-3.8.2-16-2016-00001 és a VEKOP-7.5.1-16-2016-00001 azonosítószámú, Szociális humán erőforrás fejlesztése című kiemelt projekt**

**Az EFOP-3.8.2-16-2016-00001 és a VEKOP-7.5.1-16-2016-00001 azonosítószámú, Szociális humán erőforrás fejlesztése című kiemelt projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.**

A kiadvány a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

**EFOP-3.8.2-16-2016-00001 és a VEKOP-7.5.1-16-2016-00001**

**azonosítószámú,**

**Szociális humán erőforrás fejlesztése című kiemelt projekt**

**keretében készült**

Kiadja Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

Telefon: +36 1 769 1704

www.szgyf.gov.hu

Felelős kiadó Benedek István Zsolt főigazgató

Budapest, 2020.

# Tartalomjegyzék

Bevezetés.....6
Első továbbképzési nap .....9
Bemutatkozás, a továbbképzés indítása .....9
1 Fejezet. A kapcsolattartás .....9
2. Fejezet. CSALÁDTÖRTÉNET FOTÓELEMZÉSSEL, CSALÁDI LEGENDÁRIUM..... 11
3. Fejezet. A gyermekek érdekében álló egyéb kapcsolatok..... 13
4. Fejezet CSALÁDTÖRTÉNET, CSALÁDI LEGENDÁRIUM e-learning egyéni feldolgozás..... 15
5. Felhasznált irodalom ..... 17
6. Forgatókönyv..... 26

# Bevezetés

A 14 órás szakmai továbbképzés fejlesztéséhez az alábbi segédanyagok állnak rendelkezésre:

A továbbképzési tartalmak elsajátítását támogató szakmai anyag a résztvevők és képzők számára.

1. **Hallgatói tananyag:**
   - A továbbképzés témájához kapcsolódó elméleti ismereteket ad át.
   - Az adott fejezetben tanultak áttekintését segíti.
   - Gyakorlatorientált szakma- és módszerspecifikus ismereteket közvetít.
   - Az elsajátított ismereteket kérdések mentén is ellenőrizhetővé teszi.
   - Lehetőséget teremt egy-egy téma elmélyültebb tanulmányozására a felhasznált és ajánlott irodalom segítségével.

2. **Prezentáció:**
   - A továbbképzési program egyes elméleti és gyakorlati elemeinek bemutatását segítő diasorozat. A prezentáció vetítése segíti a tanfolyam strukturálását, az időkeretek betartását.
   - A diák alatti jegyzet az oktatóknak szól, amely a gördülékeny tanfolyamvezetést szolgálja.

3. **Oktatói segédanyag:**
   - A továbbképzés megtartását támogató bővebb szakmai és módszertani háttéranyag.
   - A résztvevők felé támasztott követelmények megfogalmazása.
   - A számonkérés értékelési szempontjainak bemutatása.
   - Az egyes témákhoz tartozó diák kijelölése.
   - A szakmai tanfolyamhoz szükséges mellékletek bemutatása.
   - Forgatókönyv, mely a továbbképzés főbb tartalmi elemeit, szerkezetét, időkeretét és módszereit, eszközeit foglalja össze.

**Oktatói segédanyag:**
A szakmai tanfolyam során nem az a cél, hogy a Hallgatói tananyagban található összes elméleti ismeretet elmondja az oktató. A cél az, hogy a legfontosabb ismeretek, szemlélet átadását követően a felmerülő kérdések, gyakorlatok által az elméleti ismeretanyag azonnal összekapcsolódjon a résztvevők mindennapi szakmai munkájával és gondolatokat ébresszen.

**A továbbképzés megtartásához javasolt felkészülési lépések:**

1. Olvassa át részletesen a továbbképzés megtartásához rendelkezésre álló anyagokat, ismerje meg a továbbképzés kontextusát, célját, tartalmát, lehetséges résztvevőit, időkereteit és a továbbképzés megtartásához szükséges feltételeket.
2. Az Oktatói segédanyagot és a rendelkezésre álló prezentációt párhuzamosan, egymással összhangban érdemes átolvasni, megismerni. Olvassa el a diákon található jegyzeteket, egészítse ki saját gondolataival, tapasztalataival! Szükség esetén érdemes az anyagban hivatkozott szakirodalomból is célzottan tájékozódni.
3. A résztvevők maximális bevonása és a velük való hatékony kommunikáció céljából a továbbképzés megtartása előtt olvassa át a Hallgatói segédanyagot is. Ismerje meg, milyen információkhoz jutnak a témából a résztvevők!

4. A továbbképzési feltételek és a forgatókönyv figyelembevételével készüljön fel a továbbképzés megtartására.
5. Gondolja át előre és rögzítse a továbbképzés során bemutatandó példákat.
6. Tervezze meg az időkereteket és a megoldandó feladatokat! Fontos, hogy mindenre maradjon és jusson idő! Könnyebb lesz ezt átgondolni, miután megismerte a résztvevőket (milyen szakterületről érkeztek, milyen végzettséggel, milyen tapasztalatokkal).
7. Építse fel a gyakorlatokat! Biztosítsa a tárgyi feltételeket!
8. Találja ki, hogy a prezentáció vetítését hogyan teszi interaktívvá! Például, amikor már ismeri a résztvevők szakmai tapasztalatát, utalhat ezekre vagy ismerve, hogy melyik résztvevő, mely területről érkezett, megkérdezheti, ott mit tapasztalt a témával kapcsolatban. Ügyeljen arra, hogy a ppt-k vetítése közben nem az a cél, hogy a Hallgatói segédanyagot szóról szóra elmondja az oktató. A cél: struktúrát adni, figyelmet felhívni, elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok között koherenciát megteremteni, az összefüggéseket felismerni és áttekinteni.

**Javaslatok a továbbképzés egyes elemeinek megvalósításához:**

***Elméleti előadás*** – fontos, hogy az előadások interaktív jellegűek legyenek, amelynek keretében az oktató folyamatosan visszacsatolást kér az elhangzottakkal kapcsolatban a résztvevőktől (elsősorban a témához kapcsolódó munkatapasztalataikat illetően), illetve azokra reflektál.
***Gyakorlat*** – a témák feldolgozására irányuló résztvevői gyakorlatok többféle formában (egyéni munka, páros gyakorlat, kiscsoportos feladat, nagycsoportos megbeszélés) a tapasztalati tanulást szolgálják.

**Gyakorlati szempontok az oktatási napok hatékony lebonyolításához:**
A továbbképzésen résztvevő szakemberek a saját szakmaterületük szakértői, számos képzésen, továbbképzésen, szakmai tanfolyamon, műhelymunkán vettek már részt. Várhatóan nagy elvárásokkal érkeznek a továbbképzésre, ezek közül a következő öt a legfontosabb:

- A résztvevő szakemberek elvárják, hogy azonnal használható tudást kapjanak, azaz a gyakorlatban alkalmazható információkat adjunk számukra. Tudni akarják, hogyan kapcsolódik az adott tanulási program vagy továbbképzés az aktuális élethelyzetükhöz és munkafeladataikhoz, és hogyan segíti őket a program a szakmai céljaik elérésében – azaz, mit tudnak ebből használni?
- Közvetítsük a résztvevők felé, hogy a gyakorlat(ok) és az elméleti tananyag a résztvevők által alkalmazható lesz majd a valós helyzetekben.
- Elvárják, hogy tiszteljék és partnerként kezeljék őket. Nagyra értékelik, ha a továbbképzés oktatója tiszteletet mutat az egyén és a tanulási folyamat eredményeképpen elért eredmények iránt. Fontos számukra az, hogy a képző építsen a résztvevő szakemberek korábbi, a tanulás szempontjából releváns és meghatározó tapasztalataira.
- Elvárják, hogy aktívan részt vehessenek a tanulási folyamatban. A felnőttek kedvelik az aktív tanulást, a kiscsoportos feladatokat, és azokat, amelyek helyváltoztatással járnak. Az aktív részvétel elkötelezetté teszi a résztvevőt a tanulási folyamat iránt és nyitottabbá teszi új koncepciók befogadására.
- Elvárják, hogy a gyakorlatok után azonnali visszajelzéseket kapjanak. Az időben történt helyesbítő visszajelzés a sikeres tanulást, a tartalom és a készségek jó elsajátítását eredményezi. A tapintatos visszajelzés segíti a résztvevőt hibáinak kijavításában és megerősíti a helyes hozzáállást. A felnőtt tanulók a kedves,

konstruktív kritikát szeretik. A helyesbítő visszajelzést minden esetben előzze meg egy elismerő, dicsérő visszajelzés.

- Elvárják, hogy a továbbképzés támogató környezetben valósuljon meg:
  - Szólítsunk minden résztvevőt a nevén a továbbképzés ideje alatt.
  - Hallgassuk meg minden résztvevő kérdését és véleményét.
  - Legyünk udvariasak és türelmesek.
  - Biztosítsuk a résztvevőket arról, hogy a hibázás a tanulás része.
  - Keressünk alkalmat arra, hogy mindenkit megerősítsünk.
  - Bátorítsuk a résztvevőket, hogy segítsék egymást a tanulás során.
  - Gondoskodjunk arról, hogy a tanulási környezet a lehető legkényelmesebb legyen.

# Első továbbképzési nap

## Bemutatkozás, a továbbképzés indítása

I. Bemutatkozás, tapasztalatok, motivációk,elvárások (15 perc)

Dia 2-3.
Fontos az idő betartása
Rövid, lényegre szorítkozó bemutatkozás.
Az egy főre jutó Időkeret a létszámtól függő.

név

foglalkozási terület

klienskör

feladatok

gyakorlati tapasztalatok

előzetes ismeretek

a témához kapcsolódó nézetek

a továbbképzéssel kapcsolatos motiváció

a továbbképzéssel kapcsolatos elvárások

Csoportszabályok (5 perc)

Csoportszabályok DIA 4

A csoport közösen rögzíti a működéséhez szükséges alapvető szabályokat.

Titoktartás

Kommunikáció: egyes szám első személy, tisztelet

Részvétel: aktivitás, önkéntesség

Időkeretek: a nap kezdése, zárása, szünetek

Technikai kérdések: mobiltelefon-használat, stb

Szükséges hangsúlyozni a szabályok tanulást segítők, s szóbeli megállapodások,de betartásuk a bizalmat erősítik.

A továbbképzés felépítése, a teljesítés feltételei (5 perc)

DIA 5.

A képzés felépítésének ismertetése.

A teljesítés feltételeinek ismertetése

Záróteszt teljesítése

Hiányzásra vonatkozó előírások.

## 1 Fejezet. A kapcsolattartás

1.1. Fejezet

45 perc INTERAKTÍV ELŐADÁS

ELŐADÁS

A kapcsolattartás céljai és eredményei:

- A gyermek számára
- A vér szerinti szülő számára

INSTRUKCIÓK AZ OKTATÓNAK

Az interaktív előadáshoz használják a témához kapcsolódó diasorból a DIA 7-19.

A következő témák kiemelése:

- A gondozási hely számára

A családi kapcsolatok támogatása, és fenntartása.
A sikeres látogatása
A családi kapcsolattartást befolyásoló tényezők
A gyermek és hozzátartozójának kapcsolattartása
A szülő számára a kapcsolattartás teher lehet, mert:
A gyermekre gyakorolt intézményi hatás
A kapcsolattartás céljai és eredményei a gondozási hely számára

SZÜNET

1.2 Fejezet
45 perc INTERAKTÍV ELŐADÁS

A kapcsolattartással összefüggő, jogszabályokban nem szabályozott feladatok
-Előkészítés
- Közvetlen találkozásra való felkészítés
- A látogatás után a következőkkel segíthetünk a gyermeknek
A megvalósult és a meg nem valósult kapcsolattartás érzelmi hatásainak feldolgozása

Az interaktív előadáshoz használják a témához kapcsolódó diasorból a DIA 20-29
A következő témák kiemelése:
A családi kapcsolatok megtervezésben a következő tényezők figyelembevétele szükséges:
A vérszerinti családdal való kapcsolatban felmerülő feladatok és szerepvállalás.
A kapcsolattartást követően
A kapcsolattartás illetve hiányának hatásai a gyermekre

1,3. Fejezet
20 perc gyakorlat

| **Gyakorlat** | **Instrukciók az oktatónak** |
|---|---|
| A kapcsolattartás nehézségei, dilemmái, a kapcsolattartás buktatói ( 20 perc) | Kiscsoportos munka/feladatmegoldás<br>Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasorra DIA 30-32<br>A következő témák kiemelése:<br>A kapcsolattartás folyamatának problémái<br>Az agresszív viselkedés kezelése<br>A résztvevők szerepjáték formájában dolgozzák fel az agresszív viselkedés kezelését. (Szereplők: Szülő- Szakember) A részvevők a játék végén beszéljenek a játék közbeni érzéseikről! |

1,4 Fejezet
25 perc gyakorlat

| Gyakorlat | Instrukciók az oktatónak |
|---|---|
| A kapcsolattartást és a szakemberek közötti együttműködést elősegítő lehetőségek. | Kiscsoportos munka/feladatmegoldás.<br>Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasor DIA 33-35.<br>A következő témák kiemelése:<br>A kapcsolat során a szakember feladata<br>A részvevők csoportokra osztva dolgozzák fel a szakemberektől elvárt egy-egy feladat végzése során felmerülő emberi nehézségeket és azok saját tapasztalataikból leszűrt sikeres „jó gyakorlatát”! |

## 2. Fejezet. CSALÁDTÖRTÉNET FOTÓELEMZÉSSEL, CSALÁDI LEGENDÁRIUM

2.1. fejezet
2.1.1, 2.1.2., 2.1.3.
45 perc interaktív előadás
Interaktív előadás
- Identitástudat és kontinuitás

INSTRUKCIÓK AZ OKTATÓNAK
Az interaktív előadáshoz használják a témához kapcsolódó diasorból a DIA 36-40
A következő témák kiemelése:
A családtörténet szerepe a gyermekek életében
Identitás és kontinuitás
Az identitás típusai
Az identitás feltételei

Ebédszünet

2.1. fejezet
2.1.4.
45 perc interaktív előadás
Interaktív előadás
Vizuális antropológia

INSTRUKCIÓK AZ OKTATÓNAK
Az interaktív előadáshoz használják a témához kapcsolódó diasorból a DIA 41-43
A következő témák kiemelése:
Vizuális antropológia, vizuális kultúra
Alkalmazott vizuális antropológia
Fényképezés és vizuális antropológia

2.1. fejezet
2.1.5.
45 perc interaktív előadáshoz

Interaktív előadás
-Találkozás a családdal,családi interjú készítése

INSTRUKCIÓK AZ OKTATÓNAK
Az interaktív előadáshoz használják a témához kapcsolódó diasorból a DIA 44-54
A következő témák kiemelése:
Családtörténet megismerése fotóelemzéssel
Családlátogatáskor vegyük figyelembe a következőket
Családi album interjú vezérfonal (Bán – Forgács – Kenedi 2000)

SZÜNET
2.2. Fejezet
45 perc gyakorlat

GYAKORLAT I.
Kulturális jelentőségű személyi dokumentáció
A szakellátásban lévő gyermekek családjai
Az „album” készítésének vezérfonala

INSTRUKCIÓK AZ OKTATÓNAK
Kiscsoportos munka/feladatmegoldás.
Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasor
DIA 55-63
A következő témák kiemelése:
Családi legendárium a gyermekvédelmi szakellátásban
Családi legendárium
A családi legendáriumok, a fotóantropológiai kutatás
Családi albumok elemzése
Az ideál megjelenése a családi albumban
A résztvevők létszámtól függően 3-4 fős kiscsoportokra osztva állítsanak össze egy családi albumot az alábbiak szerint:
Az interjú vezérfonala
Az album elemzésének főbb pontjai
Az összeállítást követően a csoportok megbeszélik az oktató irányításával, hogy melyek azok az ismeretek, melyek a gyermek személyiségközpontú intézményi ellátásához a leginkább hasznosítható információtartalommal rendelkezik.
Az oktatók ebben a folyamatban részben facilitáló, részben mediációs szerepet kell betöltenie!

2.2. Fejezet
45 perc gyakorlat

GYAKORLAT II.
Kulturális jelentőségű személyi dokumentáció
A szakellátásban lévő gyermekek családjai
Az „album” készítésének vezérfonala

INSTRUKCIÓK AZ OKTATÓNAK
Kiscsoportos munka/feladatmegoldás.
Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasor
DIA 55-63
A következő témák kiemelése:
Családi legendárium a gyermekvédelmi szakellátásban
Családi legendárium
A családi legendáriumok, a fotóantropológiai kutatás
Családi albumok elemzése
Az ideál megjelenése a családi albumban
A résztvevők létszámtól függően 3-4 fős kiscsoportokra

| | |
|---|---|
| | osztva állítsanak össze egy családi albumot az alábbiak szerint:<br>Az interjú vezérfonala<br>Az album elemzésének főbb pontjai<br>Az összeállítást követően a csoportok megbeszélik az oktató irányításával, hogy melyek azok az ismeretek, melyek a gyermek személyiségközpontú intézményi ellátásához a leginkább hasznosítható információtartalommal rendelkezik.<br>Az oktatók ebben a folyamatban részben facilitáló, részben mediációs szerepet kell betöltenie! |

## 3. Fejezet. A gyermekek érdekében álló egyéb kapcsolatok

3.1. fejezet
45 perc Interaktív előadás

| Interaktív előadás | INSTRUKCIÓK AZ OKTATÓNAK |
|---|---|
| A gyermekek érdekében álló egyéb kapcsolatok jelentősége a társadalmi integrációban<br>A gondozási helyen/gyermekvédelmi szakellátás rendszerén kívüli kapcsolatok jelentősége, a kapcsolatteremtés helyszínei (köznevelési intézmény, sport-és szabadidős, művészeti stb. Szervezetek, közösségek,egyházi közösségek, civil szervezetek stb.) | Az interaktív előadáshoz használják a témához kapcsolódó diasorból a DIA 64-72<br>A következő témák kiemelése:<br>A társas kapcsolatok szerepe az érzelmek és akarat fejlődésében<br>A társas kapcsolatokat befolyásoló intézményi meghatározók<br>Az iskolai klíma, mint a társas kapcsolatok minőségét befolyásoló tényező<br>A közösség fogalma<br>A közösség és civil társadalom<br>A közösségfejlesztés mint módszer – a képessé tétel folyamata<br>A kulturális közösségfejlesztés fogalma<br>A közösségfejlesztés fázisai<br>A szociális kompetencia fejlődésének szintjei<br>A SZOCIÁLIS VISELKEDÉS ALAKULÁSA KISISKOLÁS ÉS SERDÜLŐKORBAN<br>Társas kapcsolatok korunk iskoláiban<br>Mi is az a szabadidő?<br>A pedagógusok irányító szerepének lehetőségeiről<br>Szabadidős tevékenységek a nevelőcsaládokban elhelyezett gyermekeknél<br>A szabadidő-pedagógia szociális fejlesztő hatása. |
| Kortárs kapcsolatok jelentősége | Az interaktív előadáshoz használják a témához kapcsolódó diasorból a DIA 73-74<br>A következő témák kiemelése:<br>A gyermekek érdekében álló egyéb kapcsolatok.<br>A kortárs kapcsolatok<br>A kortársak mint támogatók, mentorok – a |

közösségek megerősítése.
A kortárs támogatás formái A kortárs támogatás nagyon sokféle formát ölthet.
Kapcsolati típusok
Zaklatás az iskolában

Szünet

3.2. Fejezet
45 perc gyakorlat

| Gyakorlat | Instrukciók az oktatónak |
|---|---|
| A gyermekek érdekében álló egyéb kapcsolatok kialakításának és fenntartásának segítése, támogatása | Kiscsoportos munka/feladatmegoldás.<br>Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasor DIA 77-97<br>A résztvevők létszámtól függően 3-4 fős kiscsoportokra osztva |
| Motiválás<br>Érdeklődés fenntartása<br>Figyelemmel kísérés | Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasor DIA 77-79<br>A következő témák kiemelése:<br>A motiválás, mint fontos pedagógiai feladat |
| A kudarcok, problémák kezelése | Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasor DIA 80-90<br>A következő témák kiemelése:<br>Kudarc, probléma, konfliktus<br>Teljesítmény, szorongás, versengés<br>A kudarc lehetséges értelmezései<br>Az iskolai kudarcok hatása a felnőtt korra |
| Az eredmények értékelése | Az oktató támaszkodjon a témához kapcsolódó diasor DIA 91-97<br>A következő témák kiemelése:<br>Eredmények értékelése<br>Az értékelés típusai |

20 perc gyakorlat - A nap tanulságainak rövid összefoglalása

| **Gyakorlat**<br>Zárás | **Instrukciók az oktatónak** |
|---|---|
| Gyakorlat<br>Tapasztalatok összegzése<br>A csoporttagok egyesével befejezik az alábbi befejezetlen mondatot: „Ma azt tanultam…”.<br>E-learning,egyéni tananyagfeldolgozás előkészítése.<br>Az elkészítés határidejének meghatározása | Ügyeljen arra, hogy mindenki megszólaljon, és mindenkinek azonos idő álljon rendelkezésére a véleményalkotáshoz!<br>- Mondjon néhány mondatot, amely segít átvezetni a következő napra: például, miről lesz szó másnap.<br>E-learning egyéni tananyagfeldolgozással kapcsolatos instrukciók |

## 4. Fejezet CSALÁDTÖRTÉNET, CSALÁDI LEGENDÁRIUM e-learning egyéni feldolgozás

| TÉMA | INSTRUKCIÓK A HALLGATÓKNAK |
|---|---|
| Egy családi fotó elemzése | Egyéni tananyagfeldolgozás e-learning rendszerben.<br>Segítő tananyag DIA 98-119<br>Tartalmi elemek:<br>Családi képek. Tartalom, jelentés, értelem<br>• Mit mondanak el a családi képek?<br>• FOTÓTRANSZ<br>• Családi képzeletvilág a családi fényképekben és albumokban<br>• CSALÁDI REGÉNYEK<br>• A CSALÁDI FÉNYKÉPINTÉZMÉNY<br>• A FÉNYKÉPEZÉS MINT KUTATÁSI MÓDSZER<br>• A FÉNYKÉP MINT VIZSGÁLATI TÁRGY<br>• A FÉNYKÉPGYŰJTÉS TEREPMUNKÁJA<br>• A fotóantropológiai megközelítés három pillérköve<br>• Családfotók<br>• A fotókutatás módszertana – a fénykép értelmezése<br>A hallgatók választásos feladata:<br>1. Saját birtokukban levő (a képeken szereplő élő személyek engedélyét bírva) családi fotó részletes elemzése a fentiek alapján.<br>2. Saját birtokukban lévő (már elhalálozott személyeket ábrázoló) családi fotó részletes elemzése a fentiek alapján<br>3. A következő képek (törvényes, nyilvános, szabadon felhasználható internetes források) közül kiválasztanak egyet, s a tananyag elméleti ismereteinek gyakorlati alkalmazásával az ott megadott szempontok alapján részletesen elemzik.<br>Családi fotók<br>https://hu.depositphotos.com/stock-photos/csal%C3%A1d.html<br>https://hu.123rf.com/stock-foto/csal%C3%A1d.html?sti=liv0dq68cmyzy8n7dh \|<br>http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/201002/csaladi_kepektol_a_csaladkepekig<br>https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=csal%C3%A1di+fot%C3%B3k+falra&sa=X&ved=2ahUKEwjuqIeO5ebsAhUzAxAIHU6zCAoQjJkEegQIAhAB&biw=1024&bih=654<br><br>Cigánycsaládok<br>https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=cig%C3%A1nycsal%C3%A1d+f%C3%A9nyk%C3%A9pek&sa=X&ved=2ahUKEwjT_-3T5ObsAhWwl4sKHbDVAtgQjJkEegQIFBAB&biw=1024&bih=654 |

| | |
|---|---|
| A család „büszkesége”, történetek rögzítése | Egyéni tananyagfeldolgozás e-learning rendszerben.<br>Segítő tananyag DIA 120-124<br>Tartalmi elemek:<br>Módszertani javaslatok a gyermekvédelemben dolgozók számára<br>Képek mentése mobilról. |
| A tananyagban található családi interjú kérdéseiből állítsanak össze egy kérdéssort, melyet alkalmasnak tartanak arra, hogy a gyermekvédelmi intézményrendszerben lévő gyermek számára olyan információkat tudnak gyűjteni, melyek számára pozitív, követendő példát nyújthatva, identitását erősítik. Segítséget nyújt ebben az identitásról és kontinuitásról szóló hallgatói anyag is. A kérdéssort alkalmazzák a velük kapcsolatban álló családok feltérképezésére,s azt követően, az eredmények birtokában módosíthatják azt. | |

## 5. Felhasznált irodalom


1. Arapovics Mária:(2016)A közösségfejlesztés alapfogalmai és a kulturális közösségfejlesztés paradigmái

Kulturális Szemle a Nemzeti Művelődési Intézet Interdiszciplináris online folyóirata .December.

http://www.kulturalisszemle.hu/6-szam/hazai-tudomanyos-muhely/arapovics-maria-a-kozossegfejlesztes-alapfogalmai-es-a-kulturalis-kozossegfejlesztes-paradigmai

**2. Balogh Karolina – Gregorits Péter – Rácz Andrea(2019):**
**A GYERMEKVÉDELMI INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSI KÖRNYEZETÉNEK VIZSGÁLATA A GYERMEKVÉDELEM MINT SZOLGÁLTATÁS ÉRTELMEZÉSI KERETRENDSZER TÜKRÉBEN Esély,.3.**
**http://real.mtak.hu/104972/1/26-47_balogh_gregorits_racz.pdf**

**3. Bán András (szerk.) (1999):Körülírt képek.** Fényképezés és kultúrakutatás
**Miskolc – Budapest, Miskolc Galéria – MagyarMűvelődési Intézet )**

**4. Boreczky Ágnes (2014): A családtörténet és a családi narratívák helye a multikulturális pedagógiában. Neveléstudomány. 2. 24-38.**
**http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2014/nevelestudomany_2014_2_24-38.pdf**

**5. Borosán Lívia, Budainé Csepela Yvette(2017): A szabadidős tevékenységek személyiségfejlesztési lehetőségei (Leisure-time Activity in Personality Development )**
**Testnevelés és pedagógia. 2.évf. 12.sz. http://real.mtak.hu/72161/1/06_Boros%C3%A1n.pdf**

**6. Both Éva (Záró tanulmány) (2010): Hazagondozás – érdekellentétek és érdekegyezések. A gyermekjóléti szolgálatok és a gyermekvédelmi szakszolgálatok nézőpontjából 2009. április – 2010. májusk készítette: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK MÓDSZERTANI GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLATA**
**http://www.macsgyoe.hu/downloads/szakmai_anyagok/hazagondozaszaro.pdf**

**7. Dr. Budavári-Takács Ildikó (2011) A konfliktuskezelés technikái Szent István Egyetem**
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0019_konfliktus_kezeles/ch17.html

**8. Csala Alexandra Emma(2018): A kortárskapcsolatok és a baráti kapcsolatok hatásai**
http://katedra.sk/2018/06/13/csala-alexandra-emma-a-kortarskapcsolatok-es-a-barati-kapcsolatok-hatasai/ **Katedra.XVI..6. 14-15.**

**9. Csókás Adrienn(2013): A gyermeknek bele kell nőnie a hagyományokba. In: Új Köznevelés.2.sz.**
**https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/a-gyermeknek-bele-kell-nonie-a-hagyomanyokba**

**10. Dallos Csaba(2005): Családi fényképgyűjtemények vizuális antropológiai elemzése. Doktori (PhD értekezés) Debrecen,**
**https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/79804/phd.pdf?sequence=4&isAllowed=y**

**11. Dr. Dezső Renáta Anna(2011): „Hogy mind tanulhassunk…"A pedagógia néhány interkulturális aspektusa Szöveggyűjtemény Pécsi Tudományegyetem**
**Bölcsészettudományi Kar 5. fejezet: Carol S. Dweck: Tudati beállítódás – a siker új pszichológiája. A kudarc lehetséges értelmezései**
**http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/interkult_ped_dra/a_kudarc_lehetsges_rtelmezsei.html**

**12. Elblinger Csaba (2013): A családi rituálék szerepe a családi identitás-konstrukcióbanDoktori (Ph.D.) értekezés Pécs https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/15183/elblinger-csaba-phd-2013.pdf?sequence=1&isAllowed=y**

**13. Elekes Görgyi(2018): A narratív életútinterjú módszere a társadalomtudományok kvalitatív kutatásaiban. Apor Vilmos Katolikus Főiskola**
**https://www.researchgate.net/publication/341234394_A_narrativ_eletutinterju_modszere_a_tarsadalomtudomanyok_kvalitativ_kutatasaiban**

**14. Földes Györgyi (2018): Identitás.** In: Média- és kultúratudomány. Ráció, pp. 92-108. ISBN 978-615-5675-19-5
**http://real.mtak.hu/81226/1/J_identit%C3%A1s_F%C3%B6ldesGy_szerkKBTAFGY_FINAL.pdf**

15. Földes Petra(2001) Kinek a kudarca? (interjú Kerényi Marival)90-94 Pedagógiai Szemle. 2001 febr.

**16.** dr. Dénesné dr. Orcsik Judit **(2016):A gyermekkel való kapcsolattartás nem csak jog, hanem kötelezettség is . https://jogaszvilag.hu/szakma/a-gyermekkel-valo-kapcsolattartas-nem-csak-jog-hanem-kotelezettseg-is/**

**17. Dr. Gaál Gabriella(2015): Tervezés és értékelés. Eger,**
TÁMOP-4.1.1.C-12/1/KONV-2012-0001 projekt

**http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/kezek/02_terv_ert/index.html**

**18.Dr. Gaál Gabriella - Dr. Jászi Éva: Pedagógus-mesterség Pedagógus - mesterség. Az értékelés típusai Hungarian Online University**
**http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/hunline_pedpszi/16_pedagogus_mesterseg/415_az_rtkels_tpusai.html**

**19. Gyöngyösi Katalin Krisztina(2007): Serdülőkorú fiatalok társas beilleszkedése Új Pedagógiai Szemle, 7-8. https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/serdulokoru-fiatalok-tarsas-beilleszkedese**

**20. Hargitai Dávid(2009): Vizuálantropológiai értelmezés a családi legendáriumok feltérképezéséhez. Kapocs.8.évf.2.sz.június**

http://epa.oszk.hu/02900/02943/00041/pdf/EPA02943_kapocs_2009_2_05.pdf

21. F. Lassú Zsuzsa – Serfőző Mónika( 2015) Társas kapcsolatok korunk iskolájában Gyermeknevelés 3. évf. 1. szám 102–117.

22. Karikó Sándor(2015) : Nevelésfilozófiai kérdések a pedagógiai kudarcról (Nicolai Hartmann nyomán) Iskolakultúra 25.évf.. 9. 90-99.p. http://real.mtak.hu/34829/1/07.pdf

23. Kántor Judit, Rigó Róbert(2013): Családtörténet In:Kompetenciafejlesztési lehetőségek a hon- és népismeret területén *TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt*
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Kompetenciafejlesztsi_lehetsgek_a_hon-_s_npismeret_terletnV2/1_csaldtrtnet.html

24.Kátainé Lusztig Ilona(2017) Gyermekvédelem és szabadidő-pedagógia Nevelőcsaládokban élő gyermekek szabadidőstevékenységeiBács-Kiskun megyében2011-2014 között.Doktori (PhD) értekezés . Pécs. 159.p.
https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/17465/Doktori%20%C3%A9rtekez%C3%A9s_2017_K%C3%A1tain%C3%A9%20Lusztig%20Ilona_befejezett.pdf?sequence=1&isAllowed=y

25, Kemenesi Zsuzsanna(2010): CSALÁDI KÉPEKTŐL A CSALÁDKÉPEKIG. Fotóművészet. LIII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM.
http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/201002/csaladi_kepektol_a_csaladkepekig

26. Kiss Gabriella-Fényes Hajnalka(2010): Fiatalok az önkéntes munka változó világában. MSZT konferencia nov. 5. https://slideplayer.hu/slide/1995762/

27. KRISTON EDIT(2019) GYERMEKVÉDELEM ELSŐ KIADÁS. KIADÓ: NOVOTNI ALAPÍTVÁNY MISKOLC https://jogikar.uni-. miskolc.hu/files/7442/Gyermekv%25C3%25A9delem-2019-NET.pdf
8. Mihály Ildikó(2009): Iskolások, iskolák és a szabadidő. Új Pedagógiai Szemle 2003 április
https://ofi.oh.gov.hu/tudastar/iskolasok-iskolak

28. Kovács Katalin(2011): A gyermekek szabadidős tevékenységének alakulása a lakóhely függvényében Iskolakultúra 2011.2-3. 59-67.

29. KUNT Ernő(1995): FOTOANTROPOLÓGIA Fényképezés és kultúrakutatás Miskolc-Budapest. https://docplayer.hu/5739940-Kunt-erno-fotoantropologia.html

30. Mester Zsuzsa - Majzik Katalin szerk. (2010): Családtörténet, családi legendárium Képzési anyag Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet.

31. M.Nádas Mária(2006) A GYAKORLATI PEDAGÓGIA NÉHÁNY ALAPKÉRDÉSE ISBN 963 970 464 4 Lektorálta: Ballér Endre ELTE PPK NEVELÉSTUDOMÁNYI INTÉZET HEFOP-3.3.1-P.-2004-09-0134/1.0 sorszámú pályázatra http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf

32.N. Kollár KatalinPszichológia pedagógusoknak N. Kollár Katalin, Szabó Éva (2004) Osiris Kiadó

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch16.html

**33. RÁCZ Andrea, HOMOKI Andrea(2018): A szülői kompetenciafejlesztést célzó gyermekjóléti programok hatása a gyermeki reziliencia fejlődésére .169-185. Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző KarUniverzitet u Novom SaduUčiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jezikuUniversity of Novi SadHungarian Language Teacher Training FacultyUniversität Novi Sad (Neusatz)Fakultät für Lehrerausbildung in ungarischer Sprache ÉVKÖNYVI SSN 2217-8198ETO/UDC: 37(058)TanulmánygyűjteményZbornik radovaPapers of StudiesAbhandlungenSzabadka • Subotica2018.**
**https://www.magister.uns.ac.rs/files/kiadvanyok/evkonyv/Evkonyv2018.pdf**

**34. Rákó Erzsébet(2010): A szabadidő eltöltésének lehetőségei a gyermekvédelmi intézményekben Isklakultúra, 9. 43-52.**
https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/108215/2010_9.pdf?sequence=3&isAllowed=y
**http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/21054/20844**

**35. Rákó Erzsébet(2014): Gyermekvédelmi intézményekben elhelyezett gyerekek életkörülményei Szeged**

**36. R. Nagy József szerk.(2000) : Alkalmazott vizuális antropológia. Miskolci Egyetem Antropológiai és Filozófiai Tudományok Intézete.**
**https://www.researchgate.net/publication/331210243_R_Nagy_Jozsef_szerk_Csaladi_album_Vizualis_antropologiai_szoveggyujtemeny_I**

**37. R. NAGY JÓZSEF szerk. (2000): Családi album. Vizuális antropológiai szöveggyűjtemény I. Miskolci Egyetem Miskolc 2000.** http://kvat.uni-miskolc.hu/doc/pub/konyvek/viz_szoveggyujtemeny_1.pdf

**38. Silló Ágota(2016): Az önkéntesség modern formái. Útközben. Az I. Demográfia és Szociológia Doktoranduszkonferencia anyagai. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Demográfia és Szociológia Doktori Iskola.Pécs. ISBN 978-963-429-105-3**
http://szociologia.btk.pte.hu/sites/default/files/Doktori_Iskola/07_sillo.pdf
http://szociologia.btk.pte.hu/utkozben

39. Somfai Balázs(2007): Kapcsolattartás, mint a gyermek emberi joga „A gyermekek nem mini felnőttek mini emberi jogokkal" A doktori értekezés tézisei **Pécs,**
https://ajk.pte.hu/files/file/doktori-iskola/somfai-balazs/somfai-balazs-vedes-tezisek.pdf

**40.Szabó Ákosné, Szekeres Ágota(2013):** Pedagógia **A szociális képességek fejlesztésének módszertana**
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009-0007_szocialis_kepessegek_fejlesztesenek_modszertana/TANANYAG/10_1.html

**41. Szalma Anna-Mária(2006): A fénykép,mint narratívum. Kísérlet egy egyéni fényképállomány értelmezésére IX. ERDÉLYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA.Kolozsvár 2006.**
http://etdk.adatbank.ro/pdf/szo_szalma.pdf

**42. Szekszárdi Júlia(2001): A konfliktuskezelés gyakorlata. Új Pedagógiai Szemle május** https://epa.oszk.hu/00000/00035/00049/2001-05-ta-Szekszardi-Konfliktuskezeles.html

**43. Vajda János)2017): Képelemzés – Emlékbéklyók. dec.** http://digiretus.hu/kepelemzes-emlekbeklyok/

**44. V. Straub Jánosné . KAPCSOLATRENDSZER ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE.** https://ofi.oh.gov.hu/tudastar/ovodai-nevelesi/kapcsolatrendszer

**45. Zsolnai Anikó(2013) A SZOCIÁLIS VISELKEDÉS ALAKULÁSA KISISKOLÁS ÉS SERDÜLŐKORBAN** http://pedagogus.edia.hu/sites/default/files/public/2_1/Zsolnai_2013.pdf

46. Mihály Ildikó (2003): Iskolások, iskolák és a szabadidő Új Pedagógiai Szemle április https://ofi.oh.gov.hu/tudastar/iskolasok-iskolak

**47. (József,2011.) Dr. József István : Fejlődéspszichológia,.(http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/index.html) (3. 4.2.5.5. Társas kapcsolatok, az érzelmek és az akarat fejlődése http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/trsas_kapcsolatok_az_rzelmek_s_az_akarat_fejldse.html)**

**48. (Estefánné, Dávid-Hatvani-Héjja-Nagy-Taskó,) (Pszichológia elméleti alapok. Szerzők:Dr. Estefánné dr. Varga Magdolna, Dr. Dávid Mária, Dr. Hatvani Andrea, Dr. Héjja-Nagy Katalin, Taskó Tünde https://uni-eszterhazy.hu/hefoppalyazat/pszielmal/a_motivci_fogalma.html)**

**49. (Németh, 2015) (A KONFLIKTUSPEDAGÓGIA ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI HÁTTERE A TESTNEVELŐTANÁROK MUNKÁJÁBAN Szerző:Dr. Németh Zsolt. Lektor:Dr. Szekszárdi Júlia Pécs, ISBN 978-963-642-842-6 http://tamop-sport.ttk.pte.hu/tananyagfejlesztes/a-konfliktuspedagogia-elmeleti-es-gyakorlati-hattere/02#fejezet2-1-2)**

49. (Bede Nóra – Illés Anikó(2002) EGYEDÜL NEM MEGY A nevelőszülőknél élő gyermekek vérszerinti kapcsolattartásáról, Család, Gyermek, Ifjúság. 5)

**50. Varga A. Tamás(2001): Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest.**

Törvény, rendelet

**1. 235/1997. (XII. 17.) Korm. Rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról** https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700235.kor

**2. 149/1997. (IX. 10.) Korm. Rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700149.kor**

**3. Új Ptk. – IV. könyv (Családjog) NEGYEDIK KÖNYV. CSALÁDJOG ELSŐ RÉSZ ALAPELVEK https://ptk2013.hu/uj-ptk-normaszoveg/uj-ptk-iv-konyv-csaladjog/711**

**4. Kúria 17.számú irányelv https://kuria-birosag.hu/hu/iranyelvek/17-szamu-iranyelv**

**5. 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800015.nm**

Internet

**1. Cigánycsaládok**

**https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=cig%C3%A1nycsal%C3%A1d+f%C3%A9nyk%C3%A9pek&sa=X&ved=2ahUKEwjT_-3T5ObsAhWwl4sKHbDVAtgQjJkEegQIFBAB&biw=1024&bih=654**

**2. Családi fotók**
**https://hu.depositphotos.com/stock-photos/csal%C3%A1d.html**

**https://hu.123rf.com/stock-foto/csal%C3%A1d.html?sti=liv0dq68cmyzy8n7dh|**

**http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/201002/csaladi_kepektol_a_csaladkepekig**

**https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=csal%C3%A1di+fot%C3%B3k+falra&sa=X&ved=2ahUKEwjuqIeO5ebsAhUzAxAIHU6zCAoQjJkEegQIAhAB&biw=1024&bih=654**

**3.** Az értékelés új formái *tanarblog.hu › attachments › 2981_6_ertekeles* **PDF**

**4. Fehér Ottó: Vezetési tanácsadás:A PROBLÉMÁK KEZELÉSE A SHINKAIZEN ALKALMAZÁSÁNÁL** http://www.feherotto.hu/problema_shinkaizen.html

**5.. A fejlesztő értékelés elemei: Az esettanulmányok megállapításai és az azokat alátámasztó kutatások 2009.** https://ofi.oh.gov.hu/3-fejezet-fejleszto-ertekeles-elemei-az-esettanulmanyok-megallapitasai-es-az-azokat-alatamaszto

**6. fénykép, fényképezés, fényképhasználat .**
**https://lexikon.adatbank.transindex.ro/tematikus/szocikk.php?id=94**

**7. Fényképelemzés**

**http://etdk.adatbank.ro/pdf/szo_szalma.pdf**

**http://digiretus.hu/kepelemzes-emlekbeklyok/**

http://mek.oszk.hu/09600/09631/09631.pdf

https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/79804/t%C3%A9zisek.pdf?sequence=5&isAllowed=y

https://lexikon.adatbank.transindex.ro/tematikus/szocikk.php?id=94

8. A gyermekemet kudarcok érik az iskolában Az iskolai kudarcok megoldása EFT segítségével.
http://www.boldog-gyermek.hu/iskolai_kudarcok.html

9. Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára Kézikönyv a gyámsági rendszerek megerősítéséhez az emberkereskedelem gyermek áldozatainak sajátos szükségleteiről való gondoskodás érdekében https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/handbook_on_guardianship_for_children_deprived_of_parental_care_hu.pdf

10. IDENTITÁS

https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:beQBmD2bZvoJ:https://btk.ppke.hu/uploads/articles/8361/file/Identit%25C3%25A1s.doc+&cd=2&hl=hu&ct=clnk&gl=hu
https://btk.ppke.hu/uploads/articles/8361/file/Identit%C3%A1s.doc.

11. Kapcsolattartás gyermekvédelem miatt
https://www.hajduszoboszlo.eu/Hszob/EHu.aspx?id1=131&id2=131&id3=0

12. Kapcsolattartási napló.

http://tamogatoweb.hu/index.php/olvasnivalo1/szakmai-szabalyozok/481-nmr-vezetendo-dokumentumok

13. Kapcsolattartási ügyeletes http://www.cssk12ker.hu/gyvkapcs.html

14. KAPCSOLATTARTÁSI ÜGYELET SZOLGÁLTATÁS A CSIBÉSZ- CSALÁD ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONTBAN https://www.makamosz.hu/joomla-pages-iii/categories-list/2-uncategorised/129-kapcsolattartasi-ugyelet-szolgaltatas-a-csibesz-csalad-es-gyermekjoleti-kozpontban

15. Képek mentése mobilról
https://szelinafoto.hu/mobilos_kepek_letoltese

16. Konfliktuskezelés – az iskolában 2009. https://osztalyfonok.hu/717/

17. Konfliktusok az iskolában
*users.atw.hu › pedszakv › konfliktusok › konfliktusok*

**PPT**

**18. A közösségfejlesztés meghatározása** https://cskwiki.hu/pub/a-kozossegfejlesztes-meghatarozasa-szerkeszteto/

**19. Mit jelent a kapcsolattartáshoz való jog? http://www.ijsz.hu/gyermekeknek.html**

**20 Összefoglaló a „Közös felelősségünk a párbeszéd – a gyermekjogok hatékonyabb védelmének lehetőségei a kapcsolattartási ügyekben" című 2018. március 22-i gyermekjogi rendezvényről https://www.ajbh.hu/jelentesek-inditvanyok-allasfoglalasok/-/calendar/event/2824648?p_p_state=maximized&inheritRedirect=true**

**21. Roma gyermekek a magyar gyermekvédelmi rendszerben. In.Fenntartott érdektelenség ERRC. Európai Roma Jogok Központja, 2007 december.**
**http://www.errc.org/uploads/upload_en/file/02/90/m00000290.pdf**

**22. Szülőkkel való kapcsolattartás**
**https://zalaszakszolgalat.hu/dokumentumok/szulokkel-valo-kapcsolattartas.pdf**

**23. A tanulás és a motiváció kapcsolata - PTE ETK**
***www.etk.pte.hu › protected › Didaktika › motivacio2***
**DOC**

**24. TÁMOP 5.4.1.„Szociális és gyermekvédelmi szabályzó rendszer kidolgozása" pillér Gyermekvédelmi szakellátás Készült a TÁMOP 5.4.1.-08/1-2009-0002 projekt azonosító számú„A szociális szolgáltatások modernizációja, központi és stratégiaitervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása –Szabályozási pillér (I.)" projekt keretében Budapest, 2011. szeptember**
**http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/GYSZ.pdf**

**25. Társas kapcsolatok, az érzelmek és az akarat fejlődése**
**http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/trsas_kapcsolatok_az_rzelmek_s_az_akarat_fejldse.html**

**26. Társas kapcsolatok korunk iskolájában - Eötvös Loránd ...**

***ojs.elte.hu › gyermekneveles › article › download*** **PDF**

**27. TUDOMÁNYOS FÜZETEK 9. ÉRTÉK A FOTÓBAN ORSZÁGOS FOTÓTÖRTÉNETI KONFERENCIA előadásainak anyaga I Tata, 1993. szeptember 27, 28.1 Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Múzeumainak Igazgatósága TATA 1994**
**http://mek.oszk.hu/09600/09631/09631.pdf**

**28. Vizuális antropológia lap: https://vizualisantropologia.lap.hu/**

# 6. Forgatókönyv

| IDŐSZAK | IDŐ (perc) | TÉMA | HANDOUT | PPT |
|---|---|---|---|---|
| **ELSŐ TOVÁBBKÉPZÉSI NAP** | | | | |
| Délelőtt | 25 | . Bemutatkozás, tapasztalatok, motivációk,elvárások | | DIA 3-6 |
| Délelőtt | 45 | Interaktív előadás<br>A kapcsolattartás céljai és eredményei:<br>- A gyermek számára<br>- A vér szerinti szülő számára<br>- A gondozási hely számára | | DIA 7-19 |
| Délelőtt | 15 | SZÜNET | | |
| Délelőtt | 45 | Interaktív előadás<br>A kapcsolattartással összefüggő, jogszabályokban nem szabályozott feladatok<br>-Előkészítés<br>- Közvetlen találkozásra való felkészítés<br>- A látogatás után a következőkkel segíthetünk a gyermeknek<br>A megvalósult és a meg nem valósult kapcsolattartás érzelmi hatásainak feldolgozása | | DIA 20-29 |
| Délelőtt | 20 | Gyakorlat<br>Kiscsoportos munka<br>A kapcsolattartás nehézségei, dilemmái, a kapcsolattartás buktatói | | Dia 30-32 |
| Délelőtt | 25 | Gyakorlat<br>Kiscsoportos munka<br>A kapcsolattartást és a szakemberek közötti együttműködést elősegítő lehetőségek. | | DIA 33-35 |
| Délelőtt | 45 | Interaktív előadás<br>Identitástudat és kontinuitás | | DIA 36-40 |
| Délelőtt | 30 | EBÉDSZÜNET | | |
| | | | | |
| Délután | 45 | Interaktív előadás<br>Vizuális antropológia | | DIA 41-43 |
| Délután | 45 | Interaktív előadás<br>Találkozás a családdal,családi interjú készítése | | DIA 44-54 |
| Délután | 15 | Szünet | | |
| Délután | 45 | Gyakorlat<br>Kiscsoportos munka<br>Kulturális jelentőségű személyi dokumentáció<br>A szakellátásban lévő gyermekek családjai | | DIA 55-63 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Délután | 45 | Gyakorlat<br>Kiscsoportos munka<br>Az „album” készítésének vezérfonala | | DIA 55-63 |
| Délután | 45 | Interaktív előadás<br>A gondozási helyen/gyermekvédelmi szakellátás rendszerén kívüli kapcsolatok jelentősége, a kapcsolatteremtés helyszínei (köznevelési intézmény, sport-és szabadidős, művészeti stb. Szervezetek, közösségek,egyházi közösségek, civil szervezetek stb.)<br>Kortárs kapcsolatok jelentősége<br>A gyermek önkéntessége, mint a társadalmi integráció eszköze | | DIA 64-76 |
| Délután | 15 | SZÜNET | | |
| Délután | 45 | Gyakorlat<br>Kiscsoportos munka<br>Motiválás<br>Érdeklődés fenntartása<br>Figyelemmel kísérés<br>A kudarcok, problémák kezelés<br>Az eredmények értékelése | | DIA 77-97 |
| Délután | 20 | Gyakorlat<br>Tapasztalatok összegzése<br>E-learning,egyéni tananyagfeldolgozás előkészítése.<br>Az elkészítés határidejének meghatározása | E-learning egyéni tananyagfeldolgozás | DIA 98-119 |